Eurooppa-neuvosto

Bryssel, 25. kesäkuuta 2021
(OR. en)

EUCO 7/21

CO EUR 4
CONCL 4

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Eurooppa-neuvoston kokous (24. ja 25. kesäkuuta 2021) – Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

I COVID-19

1. Eurooppa-neuvosto ilmaisee tyytyväisyytensä rokotusten hyvään edistymiseen ja epidemiatilanteen yleiseen parantumiseen, mutta painottaa tarvetta jatkaa rokotustoimia sekä olla valppaana ja toimia edelleenkin koordinoidusti kehityssuuntausten, erityisesti virusmuunnosten esiintymisen ja leviämisen osalta.

2. EU:n digitaalisesta koronatodistuksesta sekä EU:ssa matkustamisesta ja EU:hun suuntautuvasta muusta kuin välttämättömästä matkustamisesta annettujen kahden neuvoston suosituksen tarkistuksesta saavutetut yhteisymmärrykset edistävät turvallista rajatylittävää matkustamista. Jäsenvaltiot soveltavat niitä tavalla, joka varmistaa vapaan liikkuvuuden täysimääräisen palautumisen heti, kun kansanterveystilanne sen sallii.

3. Eurooppa-neuvosto vahvistaa EU:n sitoutumisen kansainväliseen solidaarisuuteen pandemian torjunnassa. Meneillään olevaa työtä globaalin rokotetuotannon ja rokotteiden yleismaailmallisen saatavuuden tehostamiseksi, erityisesti Covax-hankkeen kautta, olisi edistettävä ripeästi. Kaikkien tuottajamaiden ja valmistajien olisi aktiivisesti edistettävä pyrkimyksiä lisätä covid-19-rokotteiden, raaka-aineiden, lääkkeiden ja hoitojen maailmanlaajuisia toimituksia ja koordinoitava toimiaan, jos toimituksissa ja jakelussa ilmenee pullonkauloja.

4. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti 74. Maailman terveyskokouksen hyväksymään päätökseen järjestää marraskuussa 2021 Maailman terveyskokouksen erityisistunto pandemiavalmiutta ja -torjuntaa koskevasta puitesopimuksesta. EU jatkaa kansainvälisen pandemiayleissopimuksen valmistelua.

5. Eurooppa-neuvosto keskusteli pandemiasta saaduista alustavista kokemuksista komission raportin perusteella. Se kehottaa tulevaa puheenjohtajavaltiota edistämään neuvostossa työtä yhteisen varautumisemme, toimintakykymme ja selviytymiskykymme vahvistamiseksi tulevien kriisien varalta sekä sisämarkkinoiden toiminnan suojaamiseksi.

II TALOUDEN ELPYMINEN

6. Eurooppa-neuvosto tarkasteli Next Generation EU -välineen täytäntöönpanon tilannetta. Se panee tyytyväisenä merkille omista varoista tehdyn päätöksen oikea-aikaisen voimaantulon, jonka ansiosta komissio saattoi aloittaa varojen lainaamisen Next Generation EU -välineelle täysimääräisen ja osallistavan elpymisen sekä unionin vihreän ja digitaalisen siirtymän tukemiseksi.

7. Eurooppa-neuvosto kannustaa komissiota ja neuvostoa edistämään työtä kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien hyväksymiseksi, jotta jäsenvaltiot voivat hyödyntää elpymis- ja palautumistukivälineestä saatavan rahoituksen mahdollisuuksia täysimääräisesti, ja korostaa, että suunnitelmat on tärkeää panna täytäntöön kaikilta osin ja oikea-aikaisesti, samalla kun unionin taloudellisia etuja suojataan.

8. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman yleistavoitteisiin Porton julistuksen mukaisesti.

9. Eurooppa-neuvosto vahvistaa ehdotuksen neuvoston suositukseksi euroalueen talouspolitiikasta.

10. Eurooppa-neuvosto odottaa maailmanlaajuisen yhtiöverouudistuksen pikaista edistymistä yhteisymmärryksessä G20-ryhmän ja OECD:n puitteissa.

III MUUTTOLIIKE

11. Eurooppa-neuvosto käsitteli muuttoliiketilannetta eri reiteillä. Vaikka EU:n ja jäsenvaltioiden toteuttamat toimenpiteet ovat vähentäneet laittomien muuttovirtojen kokonaismäärää viime vuosina, kehityssuuntaukset joillain reiteillä aiheuttavat vakavaa huolta ja vaativat jatkuvaa valppautta ja ripeää toimintaa.

12. Jotta voidaan ehkäistä ihmishenkien menetystä ja vähentää painetta Euroopan rajoilla, molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuuksia ja yhteistyötä lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa tehostetaan olennaisena osana Euroopan unionin ulkoista toimintaa. Lähestymistavan on määrä olla käytännönläheinen, joustava ja räätälöity sekä hyödyntää koordinoidusti Team Europe -toimintatavan puitteissa kaikkia saatavilla olevia EU:n ja jäsenvaltioiden välineitä ja kannustimia ja toteutua tiiviissä yhteistyössä UNHCR:n ja IOM:n kanssa. Siinä olisi käsiteltävä kaikkia reittejä ja sen olisi perustuttava koko reitin kattavaan lähestymistapaan niin, että puututaan perussyihin, tuetaan alueen pakolaisia ja siirtymään joutuneita henkilöitä, kehitetään muuttoliikkeen hallintaan tarvittavia valmiuksia, kitketään ihmissalakuljetus ja ihmiskauppa, vahvistetaan rajavalvontaa, tehdään yhteistyötä etsintä- ja pelastustoimissa, käsitellään laillista muuttoliikettä kunnioittaen samalla kansallista toimivaltaa sekä varmistetaan palauttaminen ja takaisinotto. Tätä varten Eurooppa-neuvosto

– kehottaa komissiota ja ulkoasiainedustajaa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa välittömästi tehostamaan konkreettisia toimia ensisijaisten lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa sekä niille osoitettavaa konkreettista tukea;

– kehottaa komissiota ja ulkoasiainedustajaa tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa esittämään syksyllä 2021 ensisijaisia lähtö- ja kauttakulkumaita koskevat toimintasuunnitelmat, joissa määritellään selkeät tavoitteet, täydentävät tukitoimet ja konkreettiset aikataulut;

– kehottaa komissiota käyttämään parhaalla mahdollisella tavalla vähintään 10 prosenttia NDICI – Globaali Eurooppa -välineen määrärahoista sekä muista asiaankuuluvista välineistä saatavaa rahoitusta muuttoliikkeeseen liittyviin toimiin ja raportoimaan neuvostolle suunnitelmistaan marraskuuhun mennessä.

13. Eurooppa-neuvosto tuomitsee ja torjuu kaikki kolmansien maiden yritykset välineellistää muuttajia poliittisia tarkoituksia varten.

IV TURKKI

14. Eurooppa-neuvosto palasi itäisen Välimeren tilanteeseen ja Euroopan unionin suhteisiin Turkkiin, ja palautti mieliin EU:n strategisen intressin vakaaseen ja turvalliseen ympäristöön itäisen Välimeren alueella sekä yhteistyöhön perustuvan ja molempia osapuolia hyödyttävän suhteen kehittämiseen Turkin kanssa. Se panee tyytyväisenä merkille itäisen Välimeren alueen rauhoittumisen, jonka on tärkeää jatkua Eurooppa-neuvoston jäsenten 25. maaliskuuta 2021 antaman julkilausuman mukaisesti.

15. Eurooppa-neuvosto toistaa, että EU on valmis erinäisillä yhteisen edun mukaisilla aloilla Turkin kanssa tehtävään yhteistyöhön vaiheittaisella, oikeasuhteisella ja peruutettavissa olevalla tavalla maaliskuun ja aiemmissa Eurooppa-neuvoston päätelmissä vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

16. Tämän kehyksen mukaisesti se panee merkille teknisen tason työn alkamisen EU:n ja Turkin tulliliiton nykyaikaistamista koskevaa toimeksiantoa varten ja palauttaa mieliin tarpeen käsitellä nykyisiä vaikeuksia tulliliiton täytäntöönpanossa, jotta sen tosiasiallinen soveltaminen varmistettaisiin kaikkien jäsenvaltioiden osalta. Neuvosto voi hyväksyä tällaisen toimeksiannon Eurooppa-neuvoston antaman lisäohjauksen pohjalta.

17. Eurooppa-neuvosto panee merkille myös valmistelut Turkin kanssa käytäviä korkean tason vuoropuheluja varten. Niitä on tarkoitus käydä molempia osapuolia kiinnostavista aiheista, kuten muuttoliike, kansanterveys, ilmasto ja terrorismin torjunta sekä alueelliset kysymykset.

18. Eurooppa-neuvosto pyytää komissiota esittämään viipymättä virallisia ehdotuksia syyrialaispakolaisten ja heitä vastaanottavien yhteisöjen rahoittamisen jatkamiseksi Turkissa, Jordaniassa, Libanonissa ja alueen muissa osissa Eurooppa-neuvoston jäsenten maaliskuussa 2021 antaman julkilausuman mukaisesti ja osana EU:n yleistä muuttoliikepolitiikkaa.

19. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieliin aiemmat päätelmänsä ja on edelleen täysin sitoutunut Kyproksen ongelman kattavaan ratkaisuun poliittisesti yhdenvertaisten kahden yhteisön ja kahden alueen liittovaltion pohjalta asiaankuuluvien YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisesti. Se korostaa Varoshan aseman merkitystä ja kehottaa noudattamaan täysimääräisesti YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmia, erityisesti päätöslauselmia 550, 789 ja 1251. Se pitää valitettavana, että YK:n puitteissa Genevessä pidetty epävirallinen kokous ei edistänyt virallisiin neuvotteluihin palaamista. Euroopan unioni jatkaa prosessin tukemista aktiivisesti.

20. Oikeusvaltioperiaate ja perusoikeudet Turkissa ovat edelleen keskeinen huolenaihe. Poliittisten puolueiden, ihmisoikeuksien puolustajien ja tiedotusvälineiden vastaiset toimet merkitsevät huomattavaa takaiskua ihmisoikeuksien kannalta ja ovat vastoin Turkin velvoitteita kunnioittaa demokratiaa, oikeusvaltioperiaatetta ja naisten oikeuksia. Vuoropuhelun käyminen näistä kysymyksistä on edelleen olennainen osa EU:n ja Turkin suhteita.

21. Koska alueellinen rauha ja vakaus on EU:n ja Turkin yhteinen etu, Eurooppa-neuvosto odottaa sen mukaisesti Turkin ja kaikkien toimijoiden osallistuvan myönteisesti alueellisten kriisien ratkaisemiseen.

22. Eurooppa-neuvosto seuraa tilanteen kehittymistä.

V LIBYA

23. Eurooppa-neuvosto vahvistaa sitoutumisensa Libyan vakauttamisprosessiin YK:n puitteissa. Vaalit olisi järjestettävä etenemissuunnitelmassa sovitulla tavalla 24. joulukuuta 2021, ja kaikkien osapuolten olisi hyväksyttävä niiden tulokset.

24. Eurooppa-neuvosto kehottaa edistymään osallistavassa ja Libyan omakseen kokemassa poliittisessa vuoropuhelussa ja vetämään kaikki ulkomaiset joukot ja palkkasotilaat viipymättä pois.

VI VENÄJÄ

25. Eurooppa-neuvosto keskusteli 24.–25. toukokuuta 2021 antamiensa päätelmien mukaisesti suhteista Venäjään ottaen huomioon ulkoasiainedustajan ja komission selvityksen.

26. Euroopan unioni on sitoutunut yhtenäiseen, pitkän aikavälin strategiseen eurooppalaiseen lähestymistapaan, joka perustuu viiteen ohjaavaan periaatteeseen. Eurooppa-neuvosto pyytää neuvostoa, komissiota ja ulkoasiainedustajaa jatkamaan niiden täysimääräistä toimeenpanoa huomioiden asianmukaisesti Euroopan unionin arvot, periaatteet ja edut.

27. Eurooppa-neuvosto odottaa, että Venäjän johto osoittaa rakentavampaa otetta ja poliittista sitoutumista ja lopettaa toimet EU:ta, sen jäsenvaltioita ja kolmansia maita vastaan.

28. Eurooppa-neuvosto kehottaa Venäjää kantamaan täysin vastuunsa Minskin sopimusten täysimääräisen täytäntöönpanon varmistamisesta, sillä se on keskeinen edellytys, jotta EU:n kanta muuttuisi merkittävästi.

29. Selviytymiskyvyn vahvistamisen osalta Eurooppa-neuvosto korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden on reagoitava päättäväisesti ja koordinoidusti kaikkeen Venäjän pahantahtoisen, laittoman ja häiritsevän toiminnan jatkamiseen, hyödynnettävä täysimääräisesti kaikkia EU:n käytettävissä olevia välineitä ja varmistettava koordinointi kumppanien kanssa. Tätä varten Eurooppa-neuvosto myös pyytää komissiota ja ulkoasiainedustajaa esittämään vaihtoehtoja uusiksi rajoittaviksi toimenpiteiksi sekä talouspakotteiksi.

30. Eurooppa-neuvosto korostaa, että poliittisia, taloudellisia ja ihmisten välisiä suhteita ja yhteistyötä itäisten kumppanien kanssa niiden selviytymiskyvyn vahvistamiseksi on syvennettävä ja tiivistettävä entisestään. Tässä yhteydessä se palauttaa mieleen vuoden 2017 itäisen kumppanuuden huippukokouksen julkilausuman, jossa tunnustetaan kyseisten itäisten kumppanien Eurooppaan suuntautuvat pyrkimykset ja niiden eurooppalaiset valinnat, jotka mainitaan assosiaatiosopimuksissa ja jotka liittyvät näiden voimaantuloon. Se korostaa myös olevansa sitoutunut syventämään suhteita Keski-Aasiaan.

31. Eurooppa-neuvosto toistaa Euroopan unionin suhtautuvan avoimesti valikoivaan yhteistyöhön Venäjän kanssa asioissa, joissa EU:lla on intressejä. Se kehottaa komissiota ja ulkoasiainedustajaa laatimaan tätä varten konkreettisia vaihtoehtoja ja sisällyttämään niihin ehtoja ja vipuvaikutuksia pohdittavaksi neuvostossa muun muassa sellaisissa asioissa kuin ilmasto ja ympäristö, terveys sekä valikoidut ulko- ja turvallisuuspoliittiset ja monenväliset kysymykset, kuten Iranin ydinsopimus, Syyria ja Libya. Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto aikoo selvittää, missä muodossa ja millä ehdoin vuoropuhelua Venäjän kanssa tulisi käydä.

32. Eurooppa-neuvosto tuomitsee perusvapauksien rajoitukset Venäjällä ja kansalaisyhteiskunnan toimintamahdollisuuksien kaventamisen. Se korostaa tarvetta ihmisten välisiin yhteyksiin ja EU:n jatkuvaan tukeen Venäjän kansalaisyhteiskunnalle, ihmisoikeusjärjestöille ja riippumattomille tiedotusvälineille. Se pyytää komissiota ja ulkoasiainedustajaa tekemään asiassa ehdotuksia.

33. Eurooppa-neuvosto muistuttaa antavansa täyden tukensa kaikille pyrkimyksille selvittää totuus, toteuttaa oikeus ja saattaa tekijät vastuuseen lennon MH17 alasampumisen uhrien ja heidän omaistensa puolesta, ja kehottaa kaikkia valtioita tekemään täysimääräistä yhteistyötä meneillään olevassa oikeuskäsittelyssä.

34. Eurooppa-neuvosto palaa tähän kysymykseen, arvioi täytäntöönpanoa ja antaa tarvittaessa lisäohjeita.

VII VALKO-VENÄJÄ

35. Eurooppa-neuvosto suhtautuu myönteisesti Valko-Venäjää koskevien toimenpiteiden oikea-aikaiseen täytäntöönpanoon 24.–25. toukokuuta 2021 hyväksymiensä päätelmien mukaisesti.

36. Eurooppa-neuvosto toistaa kehotuksensa vapauttaa välittömästi kaikki poliittiset vangit ja mielivaltaisesti pidätetyt henkilöt, myös Raman Pratasevitš ja Sofia Sapega, ja lopettamaan kansalaisyhteiskunnan ja riippumattomien tiedotusvälineiden tukahduttamisen. Se toistaa, että Valko-Venäjän kansalla on demokraattinen oikeus valita presidenttinsä uusilla, vapailla ja rehellisillä vaaleilla.

VIII SAHEL

37. Eurooppa-neuvosto toistaa kehotuksensa Malin siirtymäkauden viranomaisille panna siirtymäkauden peruskirja täysimääräisesti täytäntöön. Se suhtautuu myönteisesti ECOWASin 19. kesäkuuta pidetyn huippukokouksen päätelmiin.

38. EU ja sen jäsenvaltiot jatkavat tukeaan G5 Sahel -maiden vakauttamiselle, erityisesti G5-maiden yhteisille asevoimille, jatkamalla EU:n YTPP-operaatioita ja osallistumista Takuba Task Force -joukkoihin.

39. Eurooppa-neuvosto vahvistaa uudelleen EU:n tuen G5 Sahel -maiden ponnisteluille hallinnon, oikeusvaltion ja julkisten palvelujen tarjonnan vahvistamiseksi niiden alueilla.

IX ETIOPIA

40. Eurooppa-neuvosto tuomitsee jatkuvat hirmuteot, etnisen ja seksuaalisen väkivallan ja muut ihmisoikeusloukkaukset Etiopian Tigrayn alueella ja ilmaisee tyytyväisyytensä käynnissä oleviin tutkimuksiin tekijöiden saamiseksi vastuuseen ja oikeuden toteutumiseksi. Eurooppa-neuvosto vaatii vihollisuuksien välitöntä lopettamista, humanitaarisen avun esteetöntä pääsyä kaikille alueille ja Eritrean joukkojen välitöntä vetäytymistä.

41. EU ja sen jäsenvaltiot toistavat sitoumuksensa tukea Etiopiaa demokraattisten uudistusten ja sovittelutoimien toteuttamiseksi.

X KYBERTURVALLISUUS

42. Eurooppa-neuvosto tuomitsee äskettäiset haitalliset kybertoimet jäsenvaltioita vastaan, myös Irlannissa ja Puolassa. Se pyytää neuvostoa selvittämään asianmukaisia toimenpiteitä kyberdiplomatian välineistön puitteissa.

°

° °

Eurooppa-neuvosto kävi keskustelun YK:n pääsihteerin António Guterresin kanssa.